

Terminál – dá sa to aj inak.

Pre porovnanie niečo zo zahraničia.

V roku 1999 sa mestská rada v Helsinkách rozhodla vyčleniť priestor pre nový dopravný terminál a zároveň tento priestor usporiadať tak, aby bol určený len pre pešiakov. Stavba bola dokončená v roku 2006 (doba výstavby 3 roky). Veľký podzemný dopravný komplex zabral plochu 25 000 m². Je to najrušnejší dopravný terminál vo Fínsku. Denne ním prejde 170 000 cestujúcich. (pre informáciu, Helsinky majú 1,3 mil obyvateľov)

DOPRAVNÝ TERMINÁL V HELSINKÁCH – FÍNSKO – VSTUP DO TERMINÁLU

ZDROJ: 06

Komplex dopravného terminálu tvorí v nadzemnej časti 6 poschodová novostavba nákupného a rekreačného centra, jedného z najväčších vo Fínsku. Je tu takmer 200 obchodov, ale aj kancelárie a byty. Stojí v priestore medzi dvomi námestiami na križovatke troch ulíc ktoré ústia do týchto námestí. Samotné námestia ako aj ulice doň ústiace sú verejným priestorom slúžiacim len pre peších. Zároveň tieto priestory tvoria „strechu“ podzemnej autobusovej stanice a parkovísk v podzemí. Všetky autobusy vchádzajú do stanice pod námestím rampami na konci spomínaných ulíc.

Chodci vstupujú do vnútorného priestoru terminálu cez spomínanú centrálnu budovu.

V prvom podzemnom podlaží je umiestnená autobusová stanica spájajúca centrum Helsínk s jeho územím. (u nás by sme povedali, že ide o obdobu našej MHD)

O jedno podlažie nižšie sú umiestnené trasy diaľkovej autobusovej dopravy, verejné parkovisko a skladová zóna nákupného centra.

Všetky priestory kde sa pohybujú cestujúci sú uzatvorené, vykurované a klimatizované. V klimatických podmienkach Fínska to je pochopiteľne náročnejšie ako v našich podmienkach. Priestory sú doplnkovo presvetlené veľkými svetlákmi ústiacimi do námestí nad nimi.

Priestory pre pohyb cestujúcich sú od nástupíšť oddelené presklenenými stenami a tak majú cestujúci priamy vizuálny kontakt s nástupíšťami a na ne prichádzajúcimi a z nich odchádzajúcimi autobusmi. Orientácia v priestore je tak bezproblémová.

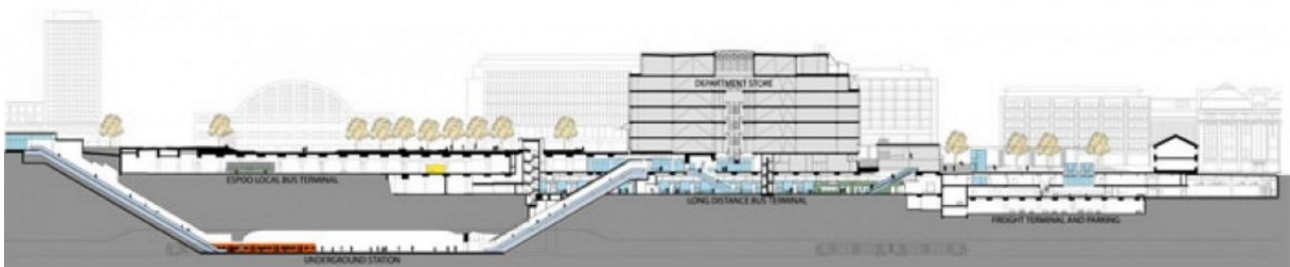

DOPRAVNÝ TERMINÁL V HELSINKÁCH – FÍNSKO – VSTUPNÉ PRIESTORY

ZDROJ: 03

Ale nie len to pomáha bezproblémovej orientácie v tomto priestore. Celý komplex je prispôbený pre pohyb zdravotne znevýhodnených osôb a pre cestujúcich nesúcich batožinu. Okrem toho sú trasy a vchody k nástupíšťam označené aj reliéfnymi piktogramami ktoré môžu čítať aj nevidiaci.

Na najnižšej úrovni, asi 30 metrov pod terénom (15 metrov pod hladinou mora) sú zrekonštruované zastávky metra plne integrovaná do komplexu dopravného terminálu. Na obrázku nižšie je dobre vidno dlhé eskalátory vedúce z autobusového terminálu k nástupíšťam metra pod ním.

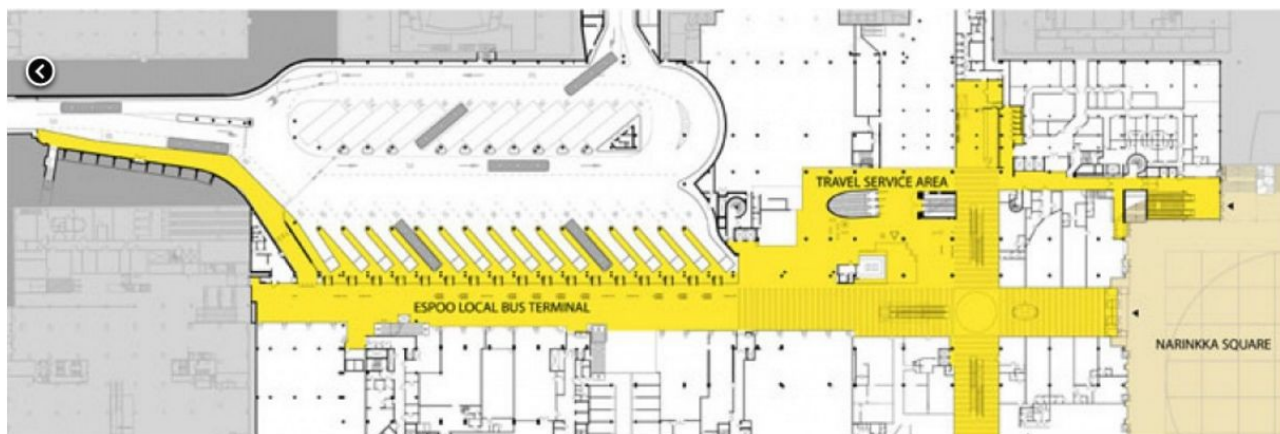
DOPRAVNÝ TERMINÁL V HELSINKÁCH – FÍNSKO – REZ

ZDROJ: 05

Na obrázku vyššie je pekne vidno vertikálne rozmiestnenie jednotlivých prevádzkových súborov. Najnižšie je metro. Nad ním sú priestory autobusového terminálu (vľavo od šesťpodlažnej budovy obchodného centra) Vpravo od budovy obchodného centra sú v podzemí parkoviská a sklady.

Na obrázku je jasne vidno aj podzemné prepojenie oboch námestí pod ktorými sa terminál nachádza. Prepojenie je pod obchodným centrom a tvoria ho odbavovacie priestory autobusového terminálu.

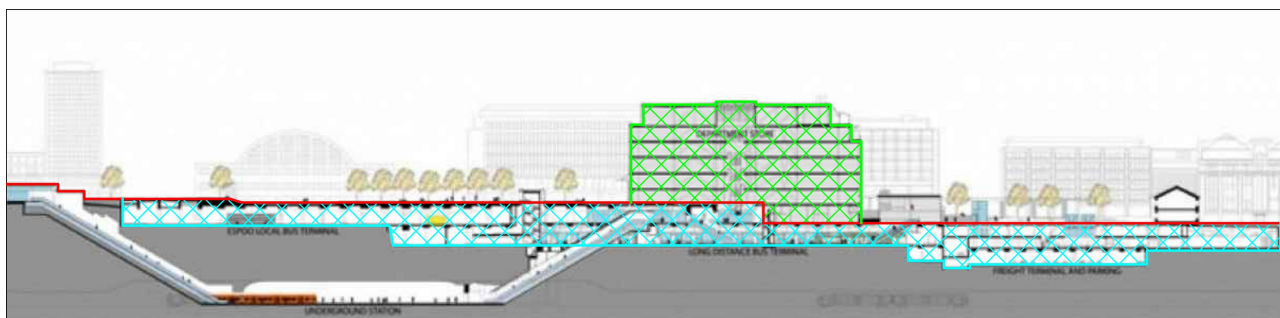
Vzhľadom na spojenie autobusového terminálu a metra možno túto stavbu považovať za integrovaný dopravný terminál.

DOPRAVNÝ TERMINÁL V HELSINKÁCH – FÍNSKO – PRVÉ PODZEMNÉ PODLAŽIE

ZDROJ: 05

Na obrázku vyššie je prvé podzemné podlažie, časť kam prichádzajú autobusy „MHD“. Cestujúci sa pohybujú v priestore vyznačenom žltou farbou. Všetky zastávky sú plnohodnotné. Čo znamená, že k autobusom je prístup z oboch strán.

DOPRAVNÝ TERMINÁL V HELSINKÁCH – FÍNSKO – REZ – DELENIE PREVÁDZOK

ZDROJ: 05

- červená línia – delí dopravnú a obchodnú časť
- obchodná časť – vyšrafované zelenou farbou
- autobusový terminál, garáže a sklady – vyšrafované modrou farbou

Na obrázku vyššie opäť zvyrazňujem, že v tejto stavbe je jasne komunikačne oddelená obchodná časť, nachádzajúca sa v podlažiach nad terénom a dopravná časť, nachádzajúca sa v podlažiach pod terénom. Cestujúci nie sú nútený prechádzať obchodnou časťou ak o to nemajú záujem. Na druhej strane ak chcú môžu prejsť do obchodnej časti bez toho aby museli opustiť objekt terminálu.

U tejto stavby sú pre nás zaujímavé aj stavebné náklady. Stavba stála cca 150 mil € (cca 100 mil € dopravný terminál a cca 50 mil € rekonštrukcia zastávok metra)

Teraz sa vrátim do Trenčína.

Koncom roka 2013 nám investor v športovej hale na Sihoti spolu s mestom predstavil návrh autobusového terminálu pre Trenčín. Stavebné náklady mali byť 107 mil €.

Predložený návrh autobusového terminálu možno len ťažko porovnať s tým v Helsinkách. Len cena je takmer identická. Ten v Helsinkách stál 100 mil €. Ten v Trenčíne mal stáť 107 mil €.

V tejto súvislosti je zaujímavé porovnať niektoré naše a fínske reálie z roku 2013. Teda z roku, keď bola zverejnená plánovaná cena autobusového terminálu pre Trenčín.

- Počet obyvateľov:
  - Fínsko: 5 421 000
  - Slovensko: 5 445 000
- Priemerná mzda:
  - Fínsko: 2 260 eur
  - Slovensko: 730 eur

Natíska sa jednoduchá otázka. Prečo mal byť ten náš terminál taký drahý keď máme výrazne lacnejšiu pracovnú silu a samotná stavba mala byť jednoduchšia ako tá fínska?

(V stavebníctve platí jedno jednoduché pravidlo. Z ceny stavby pripadá na materiál cca 50% a na prácu cca 50% z rozpočtových nákladov. A materiál u nás nie je drahší ako vo Fínsku.)

Tento príklad uvádzam preto, aby sme si uvedomili dve veci:

1. Že dopravný terminál sa dá navrhnuť a postaviť aj tak, aby sa v ňom zbytočne nekrížili funkcie. (dopravné a obchodné)
2. Že dopravný terminál sa dá postaviť aj za menej peňazí než za tých spomínaných 107 mil €, či najnovšie za 85 mil €.

Poznámka:

Viac fotografií z interiéru aj exteriéru nájdete na adrese:

https://www.tripadvisor.sk/Attraction_Review-g189934-d4452094-Reviews-Kamppi_Shopping_Centre-Helsinki_Uusimaa.html

Autor: **Akad.arch.Ing Igor Mrva**

Pridané: 15.02.2017

Zdroje:

01 - https://en.wikipedia.org/wiki/Bus_station

02 - <http://www.topky.sk/cl/10/1349523/Pozrite-si-porovnanie-Finsko-verzus-Slovensko--Kto-si-zije-lepsie->

03 - https://www.tripadvisor.sk/Attraction_Review-g189934-d4452094-Reviews-Kamppi_Shopping_Centre-Helsinki_Uusimaa.html

04 - <http://www.cityhub.imet.gr/Default.aspx?tabid=103>

05 - <http://www.publicspace.org/en/works/d169-kampin-keskus>

06 - https://en.wikipedia.org/wiki/Bus_station#/media/File:Kamppi_Center_II.jpg